

Chương 7. Pháp luật về phòng, chống tham nhũng

Người soạn: GV. Trương Thị Ánh Nguyệt

Đà Nẵng, 2021

Trương Thị Ánh Nguyệt

7.1. Khái niệm, đặc điểm và các hành vi tham nhũng

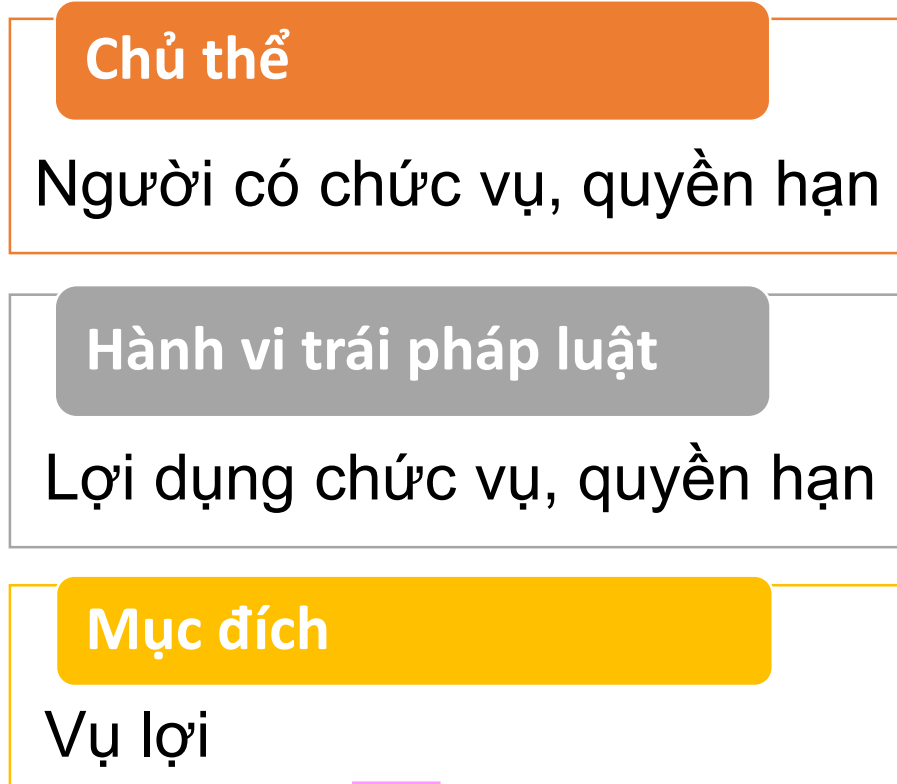
7.1.1. Khái niệm

“Tham nhũng là hành vi của người có chức vụ, quyền hạn đã lợi dụng chức vụ, quyền hạn đó vì vụ lợi”. (Điều 3 Luật Phòng, chống tham nhũng năm 2018).

Trương Thị Ánh Nguyệt

7.1. Khái niệm, đặc điểm và các hành vi tham nhũng

7.1.2. Đặc điểm

a) Cán bộ, công chức, viên chức;

b) Sĩ quan, quân nhân chuyên nghiệp, công nhân, viên chức quốc phòng trong cơ quan, đơn vị thuộc Quân đội nhân dân; sĩ quan, hạ sĩ quan nghiệp vụ, sĩ quan, hạ sĩ quan chuyên môn kỹ thuật, công nhân công an trong cơ quan, đơn vị thuộc Công an nhân dân;

c) Người đại diện phần vốn NN tại DN;

d) Người giữ chức danh, chức vụ quản lý trong DN, tổ chức;

đ) Những người khác được giao thực hiện nhiệm vụ, công vụ và có quyền hạn trong khi thực hiện nhiệm vụ, công vụ đó.

Người có chức vụ, quyền hạn đã lợi dụng chức vụ, quyền hạn nhằm đạt được lợi ích vật chất hoặc lợi ích phi vật chất không chính đáng.

7.1.3. Các hành vi tham nhũng và tội phạm về tham nhũng

7.2. Nguyên nhân và hậu quả của tham nhũng

7.2.1. Nguyên nhân của tham nhũng

Hệ thống pháp luật Việt Nam chưa chặt chẽ, thiếu minh bạch.

Cơ chế quản lý NN đối với nền kinh tế và hoạt động của CQNN còn lỏng lẻo

Yếu tố tâm lý, truyền thống văn hóa duy tình của người Việt Nam và tư duy kinh tế tiểu nông, tầm nhìn hạn hẹp, chỉ biết lợi ích riêng

Đạo đức, phẩm chất của một bộ phận cán bộ, công chức, viên chức còn hạn chế

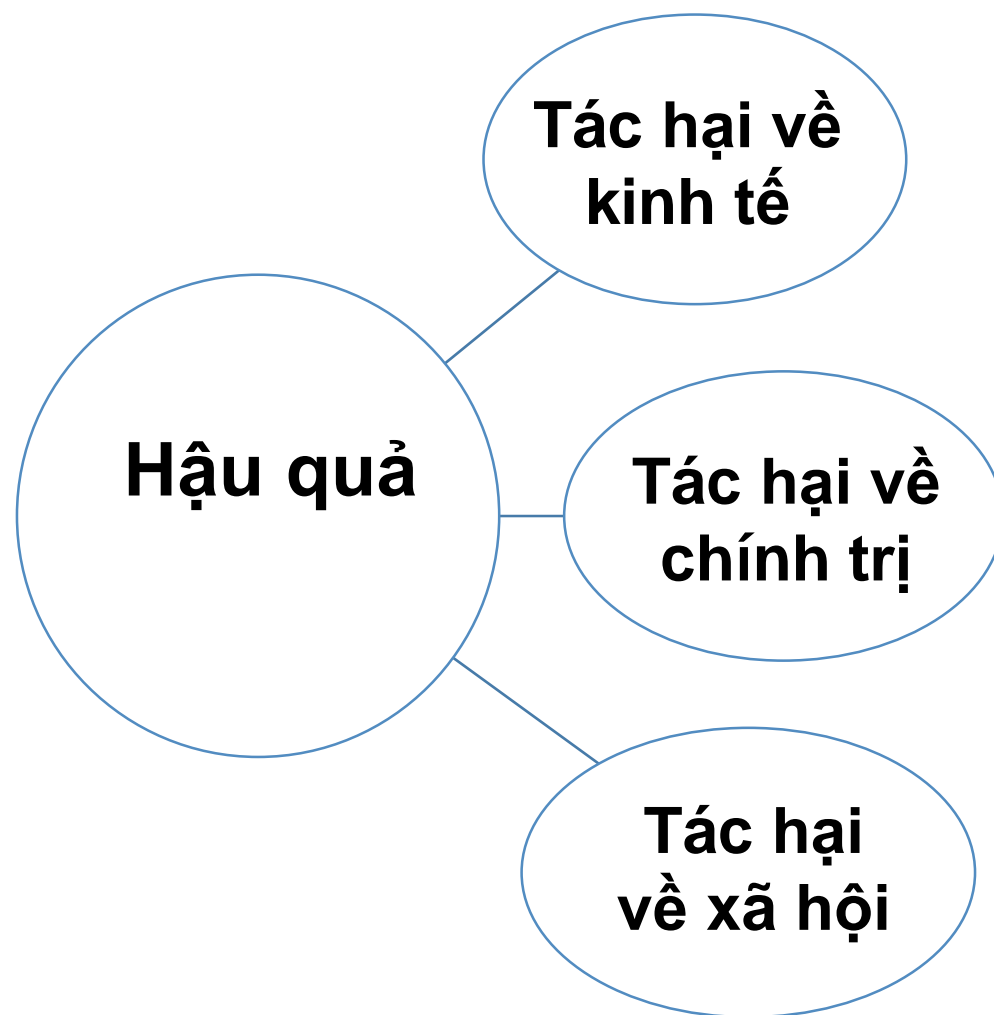
Triết lý giáo dục của nền giáo dục Việt Nam chưa phù hợp, chất lượng giáo dục thấp

Việc phát hiện, xử lý hành vi tham nhũng còn chậm, nhiều trường hợp xử lý không kiên quyết, thiếu nghiêm minh dẫn đến tính răn đe không cao. Cơ chế khuyến khích, bảo vệ nhân dân tham gia tố giác hành vi tham nhũng chưa hiệu quả.

Trương Thị Anh Nguyệt

7.2. Nguyên nhân và hậu quả của tham nhũng

7.2.2. Hậu quả của tham nhũng

Trương Thị Ánh Nguyệt

7.3. Tầm quan trọng của công tác phòng, chống tham nhũng

Góp phần bảo vệ chế độ, xây dựng nhà nước pháp quyền

Góp phần tăng trưởng kinh tế, nâng cao đời sống nhân dân

Góp phần duy trì các giá trị đạo đức truyền thống, làm lành mạnh các quan hệ xã hội

Góp phần củng cố niềm tin của nhân dân vào chế độ và pháp luật

Trương Thị Ánh Nguyệt

7.4. Trách nhiệm phòng, chống tham nhũng

7.4.1. Trách nhiệm của công dân

- Chấp hành nghiêm chỉnh pháp luật về phòng, chống tham nhũng.
- Lên án, đấu tranh với các hành vi tham nhũng.
- Công dân có trách nhiệm phát hiện, phản ánh, tố cáo, tố giác, báo tin về hành vi tham nhũng và được bảo vệ theo quy định của Luật Tố cáo, được áp dụng các biện pháp cần thiết để giữ bí mật thông tin của người tố cáo, và được khen thưởng theo quy định của pháp luật.
- Công dân có quyền kiến nghị với cơ quan nhà nước hoàn thiện pháp luật về phòng, chống tham nhũng.
- Công dân có trách nhiệm giám sát việc thực hiện pháp luật về phòng, chống tham nhũng, thông qua các hoạt động như giám sát việc kê khai tài sản, xác minh tài sản, thu nhập, giám sát việc báo cáo và xử lý tham nhũng,...
- Công dân có nghĩa vụ hợp tác, giúp đỡ cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền trong phòng, chống tham nhũng.

7.4. Trách nhiệm phòng, chống tham nhũng

7.4.2. Trách nhiệm của người có chức vụ, quyền hạn

Đối với người có chức vụ, quyền hạn nhưng không phải là người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị:

- Không được nhúng nhiễu trong giải quyết công việc; không được thành lập, tham gia quản lý, điều hành các loại hình doanh nghiệp và hợp tác xã, trừ trường hợp pháp luật có quy định khác...
- Người có chức vụ, quyền hạn có nghĩa vụ báo cáo về các hành vi có dấu hiệu tham nhũng.
- Người có chức vụ, quyền hạn có nghĩa vụ chấp hành quyết định về chuyển đổi vị trí công tác của cơ quan, tổ chức, đơn vị.
- Đối với người được giao nhiệm vụ, công vụ, nếu biết hoặc buộc phải biết nhiệm vụ, công vụ được giao có xung đột lợi ích thì phải báo cáo người có thẩm quyền để xem xét, xử lý.
- Người có chức vụ, quyền hạn không được sử dụng tài chính công, tài sản công làm quà tặng, trừ trường hợp tặng quà vì mục đích từ thiện, đối ngoại và trong trường hợp khác theo quy định của pháp luật.

Trương Thị Ánh Nguyệt

7.4. Trách nhiệm phòng, chống tham nhũng

7.4.2. Trách nhiệm của người có chức vụ, quyền hạn

Đối với người có chức vụ, quyền hạn là người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị:

- Có trách nhiệm chỉ đạo thực hiện các biện pháp phòng ngừa tham nhũng, kịp thời phát hiện, xử lý theo thẩm quyền và kiến nghị cơ quan nhà nước có thẩm quyền xử lý tham nhũng trong cơ quan, tổ chức, đơn vị mình và thực hiện quy định khác của pháp luật về phòng chống tham nhũng.
- Có trách nhiệm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người phản ánh, báo cáo, tố cáo, tố giác, báo tin, cung cấp thông tin về hành vi tham nhũng. Người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị phải có trách nhiệm tiếp nhận, giải quyết các phản ánh, báo cáo về hành vi có dấu hiệu tham nhũng xảy ra trong cơ quan, tổ chức, đơn vị của mình. Người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị còn phải kịp thời cung cấp thông tin và thực hiện yêu cầu của cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân có thẩm quyền trong quá trình phát hiện, xử lý tham nhũng.

Trương Thị Ánh Nguyệt

7.4. Trách nhiệm phòng, chống tham nhũng

7.4.2. Trách nhiệm của người có chức vụ, quyền hạn

Đối với người có chức vụ, quyền hạn là người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị:

- Người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị phải gương mẫu, liêm khiết, chấp hành nghiêm chỉnh quy định của pháp luật về phòng, chống tham nhũng, quy tắc ứng xử, quy tắc đạo đức nghề nghiệp, quy tắc đạo đức kinh doanh. Người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị phải chịu trách nhiệm trực tiếp khi để xảy ra tham nhũng của người do mình quản lý, giao nhiệm vụ.
- Người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị phải có trách nhiệm thực hiện việc công khai, minh bạch. Ngoài ra, họ còn có trách nhiệm chỉ đạo, kiểm tra, đôn đốc và hướng dẫn cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân thuộc quyền quản lý thực hiện công khai, minh bạch.

Trương Thị Ánh Nguyệt

7.4. Trách nhiệm phòng, chống tham nhũng

7.4.2. Trách nhiệm của người có chức vụ, quyền hạn

Đối với người có chức vụ, quyền hạn là người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị:

- Người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị hoặc người được phân công, người được ủy quyền hợp pháp có trách nhiệm giải trình về quyết định, hành vi của mình trong việc thực hiện nhiệm vụ, công vụ được giao khi có yêu cầu của cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân bị tác động trực tiếp bởi quyết định, hành vi đó.
- Người đứng đầu, cấp phó của người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị không được bố trí người thân (vợ/chồng, bố/mẹ, con, anh, chị, em ruột) của mình giữ chức vụ quản lý về tổ chức nhân sự, kế toán, làm thủ quỹ, thủ kho trong cơ quan, tổ chức, đơn vị hoặc giao dịch, mua bán hàng hóa, dịch vụ, ký kết hợp đồng cho cơ quan, tổ chức, đơn vị đó.
- Người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị có trách nhiệm kiểm soát xung đột lợi ích theo quy định của Luật Phòng, chống tham nhũng.